

STENTLER; Kalbin Metal Yüzü

Gün geçmiyor ki televizyonda, gazetede kalp hastalıkları ile ilgili haberler görmeyelim. Ne yemeliyim, nasıl spor yapmalıyım, kolum ağrıyor acaba kalp krizi mi geçiriyorum gibi başlıklar maalesef çoğunlukla da gerçeği yansıtmamakta hatta kalp sağlığını korumak isterken insanların ruh sağlığını bozarak gereksiz endişeye sevk etmektedir. Oysa gerçek kalp hastaları ile ilgili durum son derece ciddidir ve insanların kendini dinlemeye vakti yoktur.

Koroner Anjiyografi, bir tetkik yöntemidir. Yani kalp damarlarına radyasyon ile görülebilir bir ilaç verilerek, damarların görüntülenmesi yapılır. Amaç, kalp damarlarında eğer tıkalı bir darlık var ise tespit etmektir. Hastaya daha önce anjiyo olup olmadığı sorulduğunda pek çok kişi bize 'evet damarlarım anjiyo ile açıldı' der. Oysa anjiyo damarları açmaz, sadece gösterir.

Koroner Anjiyografi yapılmış olan bir hastada eğer kalp damarlarında tıkalı bir darlık tespit edilmişse, kalp kası yeterince beslenemediğinden, hastaya stent takılması veya durumun ciddiyetine göre by-pass ameliyatı olması önerilir. Hastaya 'size stent takacağız' denildiğinde hemen herkes tamam diyerek onaylar. Fakat hasta, stentin takılmasından ilk poliklinik kontrolüne gelene kadar sıklıkla şu soruları düşünür;

*Acaba bu stent nedir?

*Nasıl bir maddeden yapılır?

*Kaç gün kalacak?

*Sonra çıkaracak mısınız?

*Bunun yağlısı var mı?

*Benim stentim yağlı mı acaba?

*Kaç yıl gider?

*Tıkanırse ne yapacağım?

*Bunun eriyeni varmış,

*Bu stent Avrupa mı?

Stentler, kalp damarının daha uzun süre açık kalmasını sağlamak için tıkalı olan bölgeye takılan, duvarı örgü şeklinde yapılmış, genişleyebilir tüp şeklinde metallerdir (çoğunlukla kobalt kullanılmaktadır). Stentin içinde sonük halde bir balon bulunmaktadır. Tıkalı olan damar bir tel yardımı ile geçilir, bu telin üzerinden stent tıkalı olan bölgeye gönderilir ve içindeki balon şişirilerek stent damar duvarına yapıştırılır. Daha sonra balon indirilir ve diğer malzemeler geri çekilerek stent kalp damarı duvarına yerleşmiş halde bırakılır. Tıkalı olan kalp damarı artık açılmıştır ve kalp kasına yeterli kan gidişi sağlanmış olur. Peki, şimdi ne olacak? Bir süre sonra bu stent kan damarının bir parçası haline gelir. Endotel dediğimiz damarın iç tabakası stenti bütünüyle sarar ve artık stent damarın bir parçası haline gelmiştir. Ömür boyu kalp damarınızda kalır, tekrar geri çıkarılması gibi bir durum söz konusu değildir.

Stentlerle ilgili karşılaştığımız en büyük problemlerden birisi erken veya geç dönemde stentlerin tıkanmasıdır. Bu tehlike ilk 48 saatte en yüksektir. İlk 1 ay oldukça önemlidir ve genellikle 6 aydan sonra sıklığı daha azalır ama şu bir gerçektir ki, stentler her zaman yeniden tıkanabilir. Stent takıldıktan sonra kan sulandırıcı ilaçlar verilerek, stentin içinin pıhtıyla tıkanmasının önüne geçilmeye çalışılır. Endüstrinin gelişmesi ve teknolojinin ilerlemesi ile stent teknolojisi de gün geçtikçe iyileşmiş ve yağlı stent olarak da bilinen 'ilaç kaplı' stentler kullanılmaya başlanmıştır. Amaç burada stentin uzun süre açık kalmasını sağlamaktır. Bu stentlere Avrupa Stent diyen merkezler de bulunmaktadır. Eriyebilir stentler de üretilmiştir ama uzun dönemli çok başarılı bulunmadığından bu tarz stentler rutin uygulamada yerini alamamıştır.

Bazı hastalar stentin kalbine battığını düşünmekte, yabancı bir cismin vücudunda olduğunu bilmekten rahatsız olmaktadır. Bu tamamen psikolojik bir yakınmadır. Eğer mevcut stentte bir tıkanma olursa, hastanın stent takılmadan önceki şikâyetleri, tıkanıklığın derecesine göre hafif ya da şiddetli olmak üzere yeniden başlar. İşte asıl bu durumda hasta şikâyetini ciddiye almalı ve en yakın kardiyooloji merkezine başvurmalıdır. Eğer stent tıkanmış ise, içine balon yapılması veya yeniden stent takılması gerekebilmektedir. Her hastanın damar yapısı, kullandığı ilaçlara vücudun verdiği yanıtı farklıdır ve stentlerin tıkanma süresi gibi belirli bir zaman dilimi söylenemez. Sigara ülkemizde ve dünyada en büyük sağlık problemlerinden biridir ve stent düşmandır. Hastaların bir an önce sigarayı bırakması gerekmektedir.

Hastanemizde en iyi teknolojiye sahip ilaç kaplı stentler kullanılmakta ve hastalarımızın hizmetine sunulmaktadır.

Doç. Dr. Rezzan Deniz ACAR

Kardiyoloji Uzmanı